

The DAC Journal: Development Co-operation - 2004 Report - Efforts and Policies of the Members of the Development Assistance Committee Volume 6 Issue 1

Summary in Finnish

The DAC journal: Kehitysyhteistyö - Vuoden 2004 raportti - Kehitysapukomitean jäsenmaiden pyrkimykset ja menettelytavat Osa 6, nro 1

Suomenkielinen yhteenveto

DAC:n puheenjohtajan tiivistelmä

Tällä osiolla on kolme tarkoitusta:

- Tarkastellaan, miten vuosituhannen kehitystavoitteiden (Millennium Development Goals, MDG) saavuttamisessa on edistytty ja mitä olisi tehtävä, jotta huomattavasti useammat maat onnistuisivat lähestymään näitä tavoitteita.
- Pohditaan, miten turvallisuusulottuvuus voidaan paremmin sisällyttää kestävä kehityksen ajatteluun luomalla käsitteen ”inhimillinen turvallisuus” avulla yhteyden kehityksen ja turvallisuuden välille.
- Arvioidaan, miten köyhien ihmisten elämää mahdollisesti parantavan ja turvallisemmaksi tekevän kansainvälisen avun määrän ja tehokkuuden lisäämisessä on edistytty.

Vuosituhanen kehitystavoitteet

Saatavilla olevat tilastot kertovat inhimillisen kärsimyksen kauhistuttavasta määrästä. Noin 1,1 miljardia ihmistä elää alle dollarilla päivässä, ja yli 100 miljoonaa lasta ei saa edes perusopetusta, saati johonkin ammattiin valmistavaa koulutusta. Tavoitetta, jonka mukaan vuonna 2005 peruskoulun aloittavista olisi kumpaakin sukupuolta saman verran,

ei tulla saavuttamaan. Lisäksi vuosittain kuolee 10 miljoonaa alle 5-vuotiasta lasta ehkäistävissä olevista syistä. Myös Aids-epidemia jatkuu, ja yhdessä malarian, tuberkuloosin ja muiden melko vähälle huomiolle jääneiden sairauksien kanssa se heikentää tai tekee jopa tyhjäksi odotettavissa olevan eliniän nostamisessa saavutetut tulokset suuressa osassa Saharan alapuolista Afrikkaa. Lisäksi väestönkasvu ja kasvanut kulutus lisäävät infrastruktuuriin ja luonnonvaroihin kohdistuvia paineita.

Millaiset sitten ovat mahdollisuudet saavuttaa tavoitteet niille asetettuihin aikarajoihin mennessä? Globaalista näkökulmasta katsottuna vain tuloköyhyyteen liittyvän tavoitteen saavuttaminen näyttää lähes varmalta. Se ei kuitenkaan itsessään ole mikään saavutus. Nykyisten arvioiden mukaan alle yhdellä dollarilla päivässä elävien kehitysmaiden asukkaiden määrä laskee 13 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä, mikä absoluuttisena kokonaismääränä merkitsee noin 750 miljoonaa, jota voidaan verrata 1980-luvun alun huippulukemaan, noin 1,5 miljardiin. Mutta monien muiden tavoitteiden, ellei jopa kaikkien, kohdalla odotettavissa oleva kehitys ei tule vastaamaan tavoitteiden asettajien odotuksia edes maailman tasolla – mutta on kuitenkin syytä uskoa, että jokaisen tavoitteen kohdalla kehitys tulee maailman tasolla jatkumaan. Nähtävästi kauimmaksi tullaan jäämään terveyteen liittyvien tavoitteiden saavuttamisesta.

Turvallisuus, ihmisoikeudet ja kehitys

On päästävä nykyistä suurempaan yksimielisyyteen turvallisuuden ja kehityksen välisistä yhteyksistä sekä niistä käytännön seurauksista, jotka seuraavat näiden yhteyksien tärkeäksi tunnustamista. Yhä merkittävämmäksi tämän tekee usko siihen, että turvallisuudesta ja kehityksestä vastaavien yhteisöjen on onnistuttava paremmin yhteistyössään saavuttaakseen molempien asettamat tavoitteet sekä arvostettava toinen toistensa käsityksiä asioista. Tähän liittyvä merkittävä käännekohta on inhimillisestä turvallisuudesta vastaavan toimikunnan (Human Security Commission) vuoden 2003 raportti YK:n pääsihteerille.

DAC painotti turvallisuusjärjestelmäuudistusta koskevassa vuoden 2004 raportissaan tarvetta hoitaa turvallisuusasiat koko hallintoa koskevalla lähestymistavalla. Tämä lähestymistapa ei kuitenkaan saa merkitä sitä, että kehitysjärjestöt (tai yhtä hyvin poliittiset tai sotilaalliset osapuolet) hylkäävät omat tavoitteensa, oppinsa ja vastuunsa. Sen sijaan kunkin osapuolen kykyjen ja rajoitteiden arvostaminen on erittäin tärkeää missä tahansa koko hallintoa koskevassa yhteistyöjärjestelyssä.

Avustusten määrä

Maaliskuussa 2002 järjestetystä Monterreyn kehitysrahoituskonferenssista näyttää alkaneen uusi avustuspäämäärärahoja koskeva suuntaus. Vuosina 1992–1997 ODA-rahoitus laski reaaliarvona selvästi (ja tätäkin enemmän osuutena DAC:n BKTL:sta), minkä jälkeen vuosina 1997–2001 DAC:n jäsenmaiden avustukset suunnilleen vakiintuivat noin 0,22 prosenttiin DAC:n BKTL:sta, eli niiden reaalikasvu alkoi jälleen, tosin hyvin alhaisella tasolla. Vuonna 2002 ODA-rahoituksen reaalikasvu oli noin 7 % ja vuonna 2003 vielä 5 %, mikä nosti rahoituksen 0,25 % tasolle DAC:n BKTL:sta sinä vuonna ja se ylitti viimeinkin edellisen, vuonna 1992 saavutetun rahoitushuipun reaaliarvon. Tämä raportti julkaistaan ennen kuin vuoden 2004 tulokset ovat selvillä, mutta on erittäin

luultavaa, että reaalkasvu on ollut jo kolmatta vuotta peräkkäin huomattavaa. Monterreyn konferenssissa annettujen lupauksen mukaan vuoteen 2006 mennessä DAC:n ODA-rahoitus tulee kasvamaan noin 0,30 prosenttiin DAC:n BKTL-osuudesta, tai noin 88 miljoonaan dollariin vuonna 2003. Tämä merkitsisi noin 50 prosentin reaalkasvua vuodesta 2001.

Avustusten kohdentaminen

Avustusten kohdentamisella on tärkeä vaikutus siihen, miten tehokkaasti avustuksilla saavutetaan vuosittuisten kehitystavoitteet. On paljon todisteita siitä, että avustukset ovat erityisen tehokkaita vakaisissa poliittisissa ympäristöissä ja että niiden vaikutus on suurempi, jos niiden kohdentaminen vastaa köyhien jakautumista ympäri maailmaa. Vuoden 2004 *Kehitysyhteistyöraportti* osoitti, että DAC:n lahjoittajat keskimäärin lisäsivät avustustensa määrää parhaimmin pärjääville maille (noin 70 % lahjoituksista tehtiin kahden ylimmän kvintiilin maille). Lisäksi DFID:n pitkäaikaista köyhyyttä käsittelevä raportti tarjosi uuden keinon (käsitellään kappaleessa 2) mitata sitä, miten yksittäisten lahjoittajien avustusten kohdentaminen vastasi köyhien ihmisten jakautumista maailmalla.

Avun tehokkuus

Viimeiseksi pohditaan avustusten jakamisen tehokkuutta. Kehitysmaat ja lahjoittajat ovat yhtä mieltä siitä, että nykyisiä jakamismekanismeja voi ja tulee huomattavasti kehittää. Useimmat lahjoittajajärjestöt ja avustettavien maiden avustuksia vastaanottavat hallinto-osastot tekevät paljon töitä avun jakamiseksi ja vastaanottamiseksi. Valtuuskunnat, yhteistyötapaamiset ja avustuskeskustelut lahjoittajien kanssa yksittäin tai kollektiivisesti vievät paljon aikaa maissa, joiden kyky käsitellä suuria avustuskokoja ei usein ole kovin hyvä. Tätä ei avunsaajamaiden ja lahjoittajamaiden suuri yleisö ymmärrä, vaikka osa onkin sitä mieltä, että avustajamaiden tulee kantaa asiasta enemmän vastuuta.

Avustusten kohdentaminen vastaanottajamaan mukaan

Vastaanotetun avun määrä on noussut tasaisesti vuodesta 1997, jolloin sen määrä oli alimmillaan, ja tällä hetkellä se on suurempi kuin koskaan. Mutta koska useimpien suurten apua vastaanottavien maiden kansantulo on noussut nopeasti viime vuosien aikana, kehitysmaiden vastaanottaman avun suhteellinen määrä ei ole muuttunut paljoakaan. Vastaanottajamaiden saaman avun kokonaismäärä on vuodesta toiseen melko hyvin ennustettavissa, vaikka maiden budjettisuunnittelua auttaisi vielä suurempi varmuus keskipitkän aikavälin sitoumuksista. Pienet maat vastaanottavat huomattavasti enemmän avustuksia asukasta kohti kuin suuret maat, mutta vain kaikkein vähiten kehittyneissä maissa avustukset edustavat merkittävää osuutta tuonnista. Samalla kun kehitysmaiden keskimääräiset tulot nousevat, apu keskittyy yhä enemmän köyhimpiin maihin, jotka vastaanottavat pääosin avustusrahoja ja suhteellisen vähän tekniseen yhteistyöhön liittyvää apua. Monista eri lähteistä saadut todisteet osoittavat, että avun

kohdistaminen paremmin kustannustehokkaisiin tapoihin puuttua sairauksien kontrollointiin, ravitsemukseen, maatalouteen ja vedenjakeluun lievittäisi inhimillistä kärsimystä ja auttaisi vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamisessa.

Kehitys vuonna 2000 tehdyn vuosituhannen julistuksen jälkeen

Vuosituhannen kehitystavoitteiden (MDGt) avulla kehitysohjelma etenee eri strategioiden kautta hyviin tuloksiin. Suurin osa Aasian ja Pohjois-Euroopan maista on saavuttamassa tavoitteet; Länsi-Aasian, Karibianmeren ja Latinalaisen Amerikan alueilla on tapahtunut kehitystä koulutuksessa, mutta ei niinkään köyhyyden vähentämisessä; ja toisaalta suurin osa vähiten kehittyneistä maista, erityisesti Saharan alapuolisessa Afrikassa, ei ole edistynyt paljoakaan 1990-luvulta lähtien. Väkivaltaisten konfliktien ehkäiseminen ja kestävä rauhan rakentaminen on erittäin tärkeää kehitystavoitteiden saavuttamiseksi. DAC:n työskentely rauhan ja turvallisuuden puolesta auttaa kehitysjärjestöjä tämän vuosituhatjulistuksen tärkeimmän ulottuvuuden toteuttamisessa. DAC:n työtä – yhdessä sen yhteistyökumppanien kanssa – ohjaa myös suurempi keskittyminen saavutettaviin tuloksiin, jotta kehitysavun tehokkuutta saadaan parannettua yhdenmukaistamalla lahjoitusmenettelyjä, mukautamalla maiden omiin strategioihin ja järjestelmiin sekä tarjoamalla ennustettavaa rahoitusta. Mutta tarvitaan vielä aikaa, että hyvä menettelytapa muuttuu myös yleiseksi käytännöksi.

Kahdenvälisten lahjoittajien menetelmät ja pyrkimykset

DAC:n jäsenmaiden avustusmäärät ovat yleisesti ottaen kasvussa, mikä heijastaa yrityksiä toteuttaa Monterreyn kehitysrahoituskonferenssissa vuonna 2002 tehdyt sitoumukset. Huomattava määrä kasvusta on kuitenkin tullut velkahelpotusten muodossa. DAC:n jäsenmaat raportoivat myös keinoista, joilla lisätä avustusten tehokkuutta kohdistusta ja yhdenmukaisuutta parantamalla, sekä tavoista tukea kehitysstrategioiden pysymistä paikallisten käsissä. Kehityspolitiikan yhtenäisyyteen liittyen yhä useammat lahjoittajat alkoivat tehdä osaksi omia instituutioitaan prosessin, jossa kehitysmaiden edut integroidaan kaikkiin kansallisen politiikan näkökohtiin, esimerkiksi kauppaan, maahanmuuttoon, investointiin ja ympäristöön liittyviin asioihin. Vuonna 2004 DAC vertaili viittä maata: Ranskaa, Italiaa, Itävaltaa, Norjaa ja Australiaa.

© OECD 2005

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alunperin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,
Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faksi: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

